

Toruń, 11 grudnia 2019 r.

Dr hab. Piotr Sadkowski, prof. UMK
Prodziekan ds. Kształcenia
Wydziału Humanistycznego UMK

Prof. dr hab. Przemysław Nehring
Dziekan Wydziału Humanistycznego UMK

Dr Adam Kola
Prodziekan ds. współpracy
z zagranicą, organizacji i rozwoju
Wydziałowy koordynator ds. jakości kształcenia

Opracowanie hospitacji i ankiet za rok akademicki 2018/2019

Na początku listopada 2019 r. koordynatorzy kierunków Wydziału Humanistycznego otrzymali studenckie anonimowe ankiety dydaktyczne zajęć przeprowadzonych w roku akademickim 2018/2019. Do dnia 25 listopada przekazali Prodziekanowi ds. Kształcenia wypełnione formularze ewaluacyjne dotyczące hospitacji i oceny zajęć na podstawie ankiet.

Wyniki ankiet – dane wyjściowe i wstępne wyniki

1. Zbieranie danych i opracowanie wyników:
 - 1.1. Uruchomienie oceny kursów – po pierwszym semestrze zajęć (zbieranie danych 30.01.-16.03.2019)
 - 1.2. Zakończenie badania – po zakończeniu drugiego semestru (zbieranie danych 21.06.-21.09.2019)
 - 1.3. Opracowanie danych: 4 listopada – 10 grudnia 2019 r.
 - 1.4. Opracowanie wyników hospitacji i ankiet przez koordynatorów kierunków: 4 – 25 listopada 2019 r.
 - 1.5. Opracowanie danych przez Prodziekana ds. Kształcenia: 25 listopada – 10 grudnia 2019 r.
 - 1.6. Przekazanie danych Wydziałowemu koordynatorowi ds. jakości kształcenia: 11 grudnia 2019 r.

2. Zwrotność ankiet na Wydziale Humanistycznym (do 30 września 2019 r. Wydziale Filologicznym – dane dotyczą Wydziału Filologicznego): 26,20% (wobec 22,93% w roku

ubiegłym i wobec 18,47% w skali całego Uniwersytetu), co stanowi istotny wzrost (i wciąż sytuuje wydział wśród jednostek UMK z największą zwrotnością ankiet).

3. Ogólna ocena zajęć: 4,64 (wobec 4,63 w roku ubiegłym; 4,62 średniej na UMK). Oceny poszczególnych komponentów:

- ocena prowadzącego: 4,68 (wobec 4,67 w roku ubiegłym, 4,64 średniej na UMK)

- ocena osiągniętych efektów: 4,56 (wobec 4,57 w roku ubiegłym, 4,55 średniej na UMK).

Zatem ogólna ocena zajęć, w tym ocena prowadzącego i osiągniętych efektów, są zbliżone do dotychczasowego poziomu (z niewielkim wzrostem w przypadku dwóch pierwszych wskaźników).

Komentarze do wyników

4. Na podstawie sprawozdań przekazanych przez 16 koordynatorów kierunków należy stwierdzić, że w zdecydowanej większości zarówno hospitacje, jak i ankiety studenckie wskazują na dobry i bardzo dobry poziom procesu dydaktycznego realizowanego na Wydziale Humanistycznym (Filologicznym). W nielicznych przypadkach gorszych ocen poszczególnych pracowników / zajęć podejmowane są działania zaradcze:

- konsultacje z koordynatorami i kierownikami katedr,

- rekomendacje dla prowadzących zajęcia,

- korekty w obsadzie zajęć,

- zmiany programowe dostosowujące zajęcia do poziomu językowego studentów (zwłaszcza w przypadku 1 roku studiów s1).

5. Mimo bardzo pozytywnych wyników hospitacji i ankiet koordynatorzy opisują problemy w kilku obszarach pracy dydaktycznej. Wśród uwag powtarzających się w wielu sprawozdaniach należy podkreślić następujące kwestie:

5.1. Zastrzeżenia dotyczące niejasnego formułowania przez wykładowców poleceń, czy ogólniej komunikatu adresowanego do studentów. Na przykład pojawia się uwaga, że prowadzący zajęcia ma zbyt duże zaufanie do domyślności studentów. Ten problem wpisuje się w szersze zagadnienie dostosowania treści zajęć oraz formuły ich przekazu do poziomu językowego i możliwości poznawczych studentów na poszczególnych etapach kształcenia uniwersyteckiego.

5.2. Dość regularnie koordynatorzy odnotowują niższe oceny w ankietach studenckich dotyczące realizacji na zajęciach programu i efektów zawartych w sylabusie. Ten problem (przewijający się w ankietach zajęć na większości kierunków Wydziału) łączy się często z niższą ogólną oceną zajęć (punkt kwestionariusza: „**To były**

wartościowe zajęcia”), kontrastującą z wynikiem pozostałych punktów ankiety. Nasuwa się więc wątpliwość, czy studenci wyrażający w ten sposób swoje rozczarowanie praktyczną przydatnością efektów są w wystarczającym stopniu świadomi akademickiego (a nie ściśle zawodowego) profilu kształcenia. Podnoszony jest w tym kontekście problem nieumiejętności powiązania przez studentów treści zajęć z efektami kształcenia. Trzeba tu podkreślić, że oprócz niższych ocen dotyczących realizacji efektów, pojawiają się dość często odpowiedzi w formie „nie mam zdania”. Zasadniczymi stają się więc pytania:

- a) Czy studenci (szczególnie młodszych roczników) są na początku roku akademickiego odpowiednio zaznajamiani z efektami kształcenia poszczególnych zajęć i całego kierunku?
- b) Czy wyraźnie wskazuje się studentom cele (zgodnie z sylabusami) realizowanych treści programowych i ich powiązania z całym procesem kształcenia na danym kierunku?

Warto podkreślić, że powyższe problemy w mniejszym stopniu pojawiają się w ankietach studentów s2, co może wynikać z ich większej świadomości specyfiki studiów akademickich.

- 5.3. Istotnym problemem zgłaszanym w komentarzach ankiet studenckich jest negatywnie postrzegana powtarzalność treści pomiędzy poszczególnymi przedmiotami, ale także w ramach tych samych przedmiotów. Kwestia ta wiąże się z koniecznością wnikliwego analizowania całego zestawu sylabusów dla danego kierunku w celu kontrolowania spójności i komplementarności różnych zajęć.
- 5.4. Odnotowywane są przypadki negatywnych komentarzy na temat kryteriów ocenienia studentów oraz braku szacunku w relacjach nauczycieli ze studentami. Pojawia się uwaga, że problem może być wynikiem nieporozumień związanych z różnicami kulturowymi. Skłania to także do pytania, czy odpowiednio zadbano o szczegółowe zapoznanie zagranicznych pracowników i studentów z polskim, obowiązującym na UMK, systemem oceniania (na danym kierunku i na poszczególnych zajęciach).
- 5.5. Problem prowadzenia zajęć w zbyt dużych grupach (i co za tym idzie: różnicowanie poziomów kompetencji językowych studentów w tej samej grupie).
- 5.6. Zastrzeżenia dotyczące poziomu zajęć prowadzonych przez doktorantów.
- 5.7. Pojawiają się krytyczne oceny dotyczące wykorzystania czasu pracy na zajęciach.
- 5.8. Niższe oceny zajęć prowadzonych na studiach niestacjonarnych.

6. W sprawozdaniach podkreślane są także pozytywne obserwacje płynące z analizy hospitacji i ankiet:

6.1. Stosowanie przez prowadzących zajęć nowoczesnych, zróżnicowanych metod i pomocy dydaktycznych. Uwaga ta wskazuje na znaczenie stałego wzbogacania zasobów Wydziału (w jego obydwu budynkach) w zakresie księgozbiorów i sprzętu technicznego niezbędnego w pracy dydaktycznej.

6.2. Wykorzystanie wniosków z ewaluacji zajęć nie tylko do niezbędnych korekt i rozwiązywania problemów poszczególnych pracowników, ale także jako wskazówek prowadzących do wzmocnienia aspektów kształcenia szczególnie docenianych przez studentów.

6.3. Pozytywne spostrzeżenia dotyczące podejmowania prób indywidualizacji procesu kształcenia.

6.4. Przydatność hospitacji koleżeńskich przy opracowywaniu wspólnych strategii rozwiązywania problemów dydaktycznych.

7. Podobnie jak w ubiegłych latach problemem pozostaje bardzo niski odsetek odpowiedzi na pytania kierowane do studentów za pośrednictwem ankiet. Zwrotność ankiet wyraźnie poniżej 50% (a w wielu przypadkach mamy do czynienia z ankietami wypełnionymi przez pojedyncze osoby) podważa ich wiarygodność jako miarodajnego instrumentu do oceny pracowników i do podejmowania działań związanych z regulowaniem całego procesu dydaktycznego na poszczególnych kierunkach i na Wydziale. Koordynatorze zwracają uwagę na brak możliwości rzetelnej oceny pracowników na podstawie ankiet, które nie tylko są nieliczne, ale także zawierają często sprzeczne, wykluczające się, nielogiczne komentarze dotyczące tych samych zajęć. Powraca więc apel o podjęcia prac nad strukturalną reformą systemu ankietowania (zwiększenie zwrotności ankiet, zmiana treści i formy pytań, by zredukować lub wykluczyć odpowiedzi sprzeczne).

[W tym roku wystąpił dodatkowy problem techniczny z wygenerowaniem ankiet zajęć na etnologii – antropologii kulturowej, w związku z reformą struktury uczelni i przeniesieniem z dniem 1 października 2019 r. kierunku z Wydziału Nauk Historycznych na nowy Wydział Humanistyczny. Koordynator nie miał dostępu do kompletnego zestawu ankiet.]

Toruń, dnia 7 stycznia 2020 r.

Dr Adam Kola
Prodziekan ds. Współpracy z Zagranicą, Organizacji i Rozwoju
Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia
Wydział Humanistyczny UMK
w miejscu

Dziekan
Dr hab. Przemysław Nehring, prof. UMK
Wydział Humanistyczny UMK
w miejscu

[do wiadomości:
Dr hab. Piotr Sadkowski, prof. UMK
Prodziekan ds. Kształcenia
Wydziału Humanistycznego UMK]

oraz

Mgr Magdalena Anulewicz-Poczyńska
Uczelniany Koordynator ds. Jakości Kształcenia UMK
w miejscu

**Rekomendacje Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia
opracowane na podstawie studenckich ankiet i hospitacji zajęć
prowadzonych na Wydziale Filologicznym UMK
w roku akademickim 2018/2019 [obecnie Wydział Humanistyczny]**

Lp.	Rekomendacja	Osoba odpowiedzialna	Termin
1.	Systematyczne działania na rzecz zwiększenia zwrotności ankiet studenckich i zachęcenie do udziału w corocznych spotkaniach z władzami dziekańskimi, poświęconych omówieniu wyników ankiet i działań podjętych przez WH. Jednym z elementów poprawy zwrotności ankiet może być możliwość wyboru wypełnianej ankiety, nie zaś wymuszanie przez system kolejności ich wypełniania przez studentów.	Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia wspólnie z Prodziekanem ds. Studenckich i Prodziekanem ds. Kształcenia.	Coroczne spotkania ze studentami WH na początku 2 sem. każdego roku akad.
2.	Przekazanie uwag studentów prowadzącym (szczególnie w przypadku powracających uwag i komentarzy), dot. m.in. niejasności formułowanych poleceń	Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia wspólnie z Prodziekanem ds.	W trybie ciągłym (zwłaszcza na zebraniach)

	czy precyzyjności z prezentowaniu zakładanych efektów kształcenia (i ich realizacji).	Studenczkich i Prodziekanem ds. Kształcenia; koordynatorzy kierunków.	komisji jakościowej i dydaktycznej i ew. rozważenie wysłania listu do pracowników).
3.	Zwrócenie szczególnej uwagi na potrzeby rosnącej grupy studentów obcokrajowców , nieznających naszego systemu edukacyjnego, sposobów oceniania, kultury akademickiej itd., co prowadzi niekiedy do nieporozumień. W związku z rosnącym umiędzynarodowieniem wydziału jest to sprawa o istotnym znaczeniu dla rozwoju studiów. Jednym z elementów jest przygotowanie odpowiedniej, czytelnej strony internetowej w języku angielskim i innych rozwiązaniach dla studentów zagranicznych.	Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia wspólnie z Prodziekanem ds. Studenczkich i Prodziekanem ds. Kształcenia; koordynatorzy kierunków.	W trybie ciągłym (zwłaszcza na zebraniach komisji jakościowej i dydaktycznej).
4.	W związku z zastrzeżeniami dotyczącymi prowadzenia zajęć przez doktorantów, zwracamy uwagę na potrzebę zajęć metodycznych i kursów dotyczących dydaktyki na uczelni wyższej, a także innych form wsparcia doktorantów (np. w postaci współprowadzenia zajęć).	Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia wspólnie z Prodziekanem ds. Studenczkich i Prodziekanem ds. Kształcenia; wspólnie z kierownikami studiów doktoranckich i szkół doktorskich	W trybie ciągłym